جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

شورایعالی برنامه‌ریزی

مشخصات کلی ، برنامه و سرفصل دروس دوره
کاردانی تربیت معلم زبان وادبیات فارسی

کمیته برنامه‌ریزی زبان وادبیات فارسی
گروه علوم انسانی

مصوب دویست و چهل وپنجمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی
مورخ ۱۳۷۱/۷/۵

بسم الله الرحمن الرحیم

برنامه آموزشی

دوره کاردانی تربیت معلم زبان وادبیات فارسی

گروه: علوم انسانی **کمیته تخصصی: برنامه‌ریزی زبان وادبیات فارسی**

رشته: تربیت معلم زبان وادبیات فارسی **شاخه:**

دوره: کاردانی **کدرشته:**

شورای عالی برنامه‌ریزی در **دویست و چهل وپنجمین** جلسه مورخ **۱۳۷۱/۷/۵** براساس طرح دوره **کاردانی تربیت معلم زبان وادبیات فارسی** گروه **علوم انسانی** شورای عالی برنامه‌ریزی تهیه شده وبه تائیداین گروه رسیده است ، برنامه آموزشی این دوره رادرسه فصل (مشخصات کلی ، برنامه وسرفصل دروس) بشرح پیوست تصویب کرد ومقررمیدارد:

ماده۱) برنامه آموزشی دوره **کاردانی‌تربیت معلم زبان وادبیات فارسی** از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها وموءسسات آموزش عالی کشورکه مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است .

الف : دانشگاهها وموءسسات آموزش عالی که زیرنظروزارت **فرهنگ و آموزش عالی** اداره میشوند .

ب : موءسساتی که بااجازه رسمی وزارت **فرهنگ وآموزش عالی** وبراساس قوانین تاسیس میشوندوبنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه‌ریزی میباشند.

ج : موءسسات آموزش عالی دیگرکه مطابق قوانین خاص تشکیل میشوند وبایدتابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده۲) ازتاریخ **۱۳۷۱/۷/۵** کلیه دوره‌های آموزشی وبرنامه‌های مشابه موءسسات درزمینه **کاردانی تربیت معلم زبان وادبیات فارسی** درهمه دانشگاهها وموءسسات آموزش عالی مذکوردرماده ۱ منسوخ میشوند ودانشگاهها وموءسسات آموزش عالی یادشده مطابق مقررات میتوانند این دوره رادایروبرنامه‌جدیدرااجرا نمایند.

ماده۳) مشخصات کلی وبرنامه وسرفصل دروس دوره **کاردانی تربیت معلم زبان و ادبیات فارسی** درسه فصل جهت اجرا به وزارت **فرهنگ و آموزش عالی** ابلاغ میشود.

رای صاده **دویست وچهل و پنجمین** جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی مورخ **۱۳۷۱/۷/۵**

درموردبرنامه آموزشی دوره **کاردانی تربیت معلم زبان و ادبیات فارسی**

۱) برنامه آموزشی دوره **کاردانی تربیت معلم زبان و ادبیات فارسی** که ازطرف گروه **علوم انسانی** پیشنهادشده بودبا اکثریت آراء بتصویب رسید.

۲) برنامه آموزشی دوره **کاردانی تربیت معلم زبان و ادبیات فارسی** از تاریخ تصویب قابل اجرا است .

رای صادره **دویست و چهل و پنجمین** جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی مورخ **۱۳۷۱/۷/۵** درمورد برنامه‌آموزشی دوره **کاردانی تربیت معلم زبان وادبیات فارسی** صحیح است بمورداجرا گذاشته شود.

موردتائید است

دکترمصطفی معین
وزیرفرهنگ وآموزش عالی

رونوشت : به معاونت آموزشی وزارت **فرهنگ و آموزش عالی** جهت اجراابلاغ میشود.

سیدمحمدکاظم نائینی
دبیرشورای عالی برنامه‌ریزی

" بسمه تعالـــــــــی "

مشخصات کلـــــــــــی برنامـــــــه وسرفصل دروس

کاردانی تربیت معلـــم رشته زبـان وادبیـــات فارســـی

مقدمـــه

اهمیت آموزش زبان به‌عنوان ابزارتفهیم وتفاهم برکسی‌پوشیده نیست، بدون شك هرفارسی‌زبان برای‌آنکه‌بتواندمقصوددیگران رادریابدوباازتفکرواندیشه خویش دیگـــران رابهره‌مندسازدنیازمنداست تازبان‌فارسی‌ومهارتهای آن(شنیدن ،گفتن‌خواندن‌ونوشتـــن) رابه‌نیکی‌بیاموزد • درکنارزبان فارسی،آشنائی‌باگنجینه‌هزارساله ادب فارسی‌بـــــه عنوان یك‌میراث گرانقدرفرهنگی ضروری‌است وجدای ازتاثیری که درپرورش ذوقها دارد، خودعاملموثری درآموزش بهتروجامع‌ترزبان ومهارتهای‌آن‌است ، برنامه‌حاضردرجهت پاسخ گویی‌به‌این نیازهافراهم‌آمده‌است • دراین‌برنامه‌کوشش شده‌است تادانشجـــــو معلمان درطی یك برنامه‌دوساله‌مهارتهای ذهنی‌وعملی لازم‌رافراگیرند، وبرای ادامـــه تحصیلی آماده‌شوند

برنامه‌این دوره‌باتوجه به‌نکات ذیل تدوین‌گشته است:

۱ـ تجزیه‌وتحلیل فواید زبان‌وادبیات

۲ـ نظرمتخصصان زبان وادبیات فارسی

۳ـ مطالعات کتابخانه‌ای

۴ـ توجه به‌نیازهای دانش آموزان دردوره‌نوجوانی

نکته قابل‌توجه‌این برنامه‌اهداف صریح و روشن‌آن‌است گزینش دقیق دروس و محتوای آن راامکان پذیرساخته‌است • امتیاز دیگراین برنامه‌توجه خاص به‌آموزش زبان فارسی‌ومهارتهای‌آن‌است به‌گونه‌ای‌که‌متخصصان‌زبان شناسی کاربردی نظرداشته انـــد • دراین زمینه‌با مطعالعات تطبیقی‌کوشیده‌ایم‌تا ازتجارب سایرکشورهادرزمینه‌آمـــوزش زبان مادری سودجوییم وواحدی خاص به‌این‌موضوع (آموزش زبان فارسی) اختصاصـــی دهیم

واحدهای درسی رشته زبان وادبیات فارسی تحت عنوان دروس اختصاصی آمده است

۱ـ گزینش این دروس باتوجه به نیازهای آموزشی، ارتباط باکتب فارسی دوره راهنمائی ونیازهای دانش آموزان دوره راهنمایی وصلاحیتهای لازم برای دبیران زبان وادبیات فارسی صورت گرفته است.

بدیهی است که محدودیتهائی نظیر کوتاه بودن طول دوره تحصیلی راکه بناچار مانع ازارائه برنامه‌ای جامع‌تر می‌شود، نباید فراموش کرد، کمیته برنامه‌ریزی رشته زبان وادبیات فارسی امیدوار است که باتحقق یافتن اهدافی که برای این دوره تدوین کرده است بتواند گامی درجهت گسترش وترویج زبان وادبیات فارسی بردارد.

ضرورت واهمیت :

زبان وسیله‌ارتباط موثر ،مبادله مفاهیم وعلائم بین‌انسانها را فراهم کرده‌است ازطریق زبان‌وحدت ملی‌وانتقال میراث فرهنگی‌به‌نسلهای آینده‌تحقق می‌یابد روان‌شناسان معتقدندانسان‌ازطریق زبان‌اظهاروجودمی‌کند، وبدین وسیله‌یکی‌ازنیازهای اساسیش تامین می‌گردد. همچنین‌ازطریق زبان‌می‌کوشدتابافشارها وکششهای درونی وبیرونی سازگاری بیابد.

زبان وسیله‌ای است که، درروشن شدن فکر آدمی‌نقش فعال داردومی‌تواندتکیه‌گاه اندیشه وتفکر انسان قرارگیرد. پرورش ذهن وفکرآدمی‌ازقوه به‌فعل درآوردن - استعدادهاجزبابه کاربردن لفظ امکان پذیرنیست ، یرامعانی مجردوانتزاعی تنها به‌وسیله‌الفاظ آموخته می‌شود، وبدین سان، ذهن آدمی‌ازتفکر انتزاعی به‌تفکر محسوس می‌رسد.

ادبیات به‌عنوان فرآیندی که درزندگی ،عقایدوروحیات بشر تاثیرمی‌گذارد، موجب می‌گرددکه‌تجارب فرددرزمان‌ومکان،گسترش یابد وبه طبقه اجتماعی خاصی‌محدود نشود. ادبیات رابایدهمچون‌معرفتی نگریست که‌تلاش می‌کندازمنظری رفیع همه‌هستی‌راانظاره کند. رسالت حقیقی‌زبان، روشنگری اذهان وتلطیف احساسات بشری وبارورساختن امیال پاك مهرورزی‌وهمدردی میان‌همه‌انسانها وکلا" ارج نهادن به‌آرمانهای‌والای انسانی‌است.

دراین میان سهم زبان وادبیات فارسی بسیارچشمگیراست. روابط عمیق زبان وادبیات فارسی بافرهنگ والای اسلام، گستردگی و پویائی آن توانائیهایی برای

زبان فراهم‌کرده‌است‌که‌درکمترزبانی‌دیده‌می‌شود. زبان‌وادبیات فارسی‌مسیرصحیح زندگی رابه‌فردنشان‌می‌دهد، آثارادبی‌این زبان‌اعم‌ازنظم ونثرآمیزه‌ای‌ازهنروزیبائی است. درپهنه گسترده‌این ادبیات‌می‌تواندانديشه‌هاي‌والای عرفانی،فلسفی‌واخلاقی فراوانی‌پیداکردکه‌قلب راروشن‌می‌کندوروح راعظمت وتعالی‌می‌بخشد.

علاوه برنکات فوق بایدبه‌جنبه‌کاربردی‌آن درزمینه‌های‌علمی‌وخدمات اجتماعی توجه‌کرد. یادگیری‌زبان وادبیات دانش آموزان راکمک‌می‌کندتابصورت مستقیم وغیر مستقیم دروس دیگررابهتربفهمندوازاین نظرتمامی‌دروس کم وبیش بدان نیازمندهستند

باتوجه‌به‌واقعیتهای فوق،تربیت معلمان‌متعهدومتخصص دررشته‌زبان وادبیات فارسی‌وآموزش آن به‌گونه‌ای‌که‌کارتعلیم رابارعایت اول آن به پیش ببرند امری حساس وضروری‌است. ضرورت تربیت‌معلم زبان‌وادبیات فارسی‌وبرنامه‌ریزی‌برای‌این دوره‌باتوجه نیازروزافزون وزارت آموزش و پرورش به‌معلمان زبان وادبیات فارسی‌برای دوره‌راهنمائی بوده‌است.

هدف کلی:

هدف‌این برنامه‌درسی،تربیت معلمانی‌است که‌بتوانند،ازطریق توسعه دانشهای‌نظری‌وپرورش مهارتهای‌عملی،به‌تدریس زبان‌وادبیات فارسی‌دردوره‌راهنمایی تحصیلی بپردازند.

توانائی‌ها وصلاحیت ها

ازدانشجومعلمان‌انتظارمی‌رودکه، پس‌ازپایان این دوره‌علاوه برتوانائی‌ها و صلاحیتهایی‌که‌درنتیجه‌گذراندن دروس عمومی‌وتربیتی کسب‌می‌کنند، توانایی‌ها و صلاحیتهای‌اختصاصی‌زیررانیزکسب‌کنند.

۱ـ توانایی‌تدریس زبان‌وادبیات فارسی‌رادرمقطع راهنمائی ،کسب‌کنند.

۲ـ مهارتهای‌زبانی‌نظیرشنیدن،خواندن،گفتن ونوشتن رادردانش آموزان دوره‌راهنمائی

توسعه و پرورش دهند.

۳ـ نگارش زبان فارسی را آموخته باشند، وسبکهای نگارش را ازیکدیگر تشخیص دهند.

۴ـ اصول وقواعدکلی دستورزبان فارسی رادرك کنند.

۵ـ منابع وماخذ آموزش زبان وادبیات فاسی رابشناسندوروش استفاده ازآنها رابدانند.

۶ـ صناعات ادبی رادرك کنند.

۷ـ سبکهای شعرونثرفارسی رابشناسند

۸ـ باچهره‌های برجسته ادبیات ایران وآثارعمده آنها آشناشوند.

۹ـ اززبان عربی واصولوقواعد آن آگاهی نسبی پیداکنند.

۱۰ـ باادبیات کودکان ونوجوانان آشناشوند

۱۱ـ باتاثیردین اسلام زبان عربی درزبان وادبیات فارسی آشناشوند.

۱۲ـ نسبت به زبان وادبیات فارسی نگرش مثبت پیداکنند.

طول دوره، شکل نظام:

طول دوره تحصیلی رشته کاردانی تربیت معلم زبان وادبیات فارسی دوره راهنمایی تحصیلی باتوجه به دروس خاص علوم تربیتی، عمومی، واختصاصی دوسال است که درچهار نیمسال انجام خواهدشد. هرنیمسال هفده هفته است وبرای هرواحددرسی اگرنظری باشد هفده ساعت واگرعملی باشدسی وچهارساعت منظور شده است، شکل ونظام برنامه تدوین شده واحدی است.

واحدهای درسی:

تعدادکل واحدهای درسی برنامه تربیت معلم درسطح کاردانی رشته زبان وادبیات فارسی ۷۸ واحداست که چهارواحدکارورزی نیزبدان اضافه می گرددوبه صورت نظری

وعملی‌تحت عناوین ذیل اجرا می‌شود.

۱ـ دروس عمومی(۱)	۱۱ واحد
۲ـ دروس تربیتی(با احتساب ۴واحد تمرین معلمی	۱۹ واحد
۳ـ دروس اختصاصی‌زبان وادبیات فارسی	۴۴ واحد
جمع	۷۴ واحد

تذکـــــــر:

گذراندن ۷۴ واحددرس پیش بینی‌شده دربرنامه‌الزامی‌است.

(۱) دراین برنامه‌دروس ادبیات فارسی‌وآئین نگارش یك ودوازمجموعه واحدهای دروس عمومی‌کسروبه دروس اختصاصی‌اضافه شده‌است.

فصـــــل دوم ـ برنا مـــــه

الف : دروس عمومی (فرهنگ و معارف وعقاید اسلامی وآگاهیهای عمومـــی) :

برای دوره‌های کاردانی همه رشته‌ها

شماره درس	نـــــــام درس	واحـد	ساعـــت		
			جمـع	نظری	عملی
۱	معارف اسلامی (۱)	۲	۳۴	۳۴	—
۲	انقلاب اسلامی وریشه‌های آن	۲	۳۴	۳۴	—
۳	بهداشت ومحیط زیست	۲	۳۴	۳۴	
۴	تربیت بدنی (عملی)	۱	۳۴	—	۳۴
۵	معارف اسلامی (۲)	۲	۳۴	۳۴	—
۶	اخلاق وتربیت اسلامی	۲	۳۴	۳۴	—
	جمـــع	۱۱			

ب ـ جدول درس تربیتی دوره‌کاردانی‌تربیت معلم زبان وادبیات فارسی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت جمع	ساعت نظری	ساعت عملی	پیشنیاز یا زمان ارائه درس
۱ـ	تعلیم وتربیت اسلامی	۲	۳۴	۳۴	-	
۲ـ	روان شناسی‌عمومی	۲	۳۴	۳۴	-	
۳ـ	روان شناسی تربیتی	۲	۳۴	۳۴	-	
۴ـ	اصول وفنون مشاوره وراهنمائی	۲	۳۴	۳۴	-	
۵ـ	کلیات روشها وفنون تدریس	۳	۵۱	۵۱	-	
۶ـ	سنجش واندازه‌گیری پیشرفت تحصیلی	۲	۳۴	۳۴	-	
۷ـ	تولیدوکاربردموادآموزشی (نظری،عملی)	۲	۵۱	۱۷	۳۴	
۸ـ	تمرین‌معلمی	۴	۲۰۴	-	۲۰۴	
	جمع	۱۹	۴۷۶	۲۳۸	۲۳۸	

ج: دروس اختصاصی دوره کاردانی تربیت‌معلم زبان‌وادبیات فارسی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت جمع	ساعت نظری	ساعت عملی	پیشنیاز یا زمان ارائه درس
۰۱	دستورزبان‌فارسی	۲	۳۴	۳۴		
۰۲	آئین‌نگارش وسخنوری	۳	۶۸	۳۴	۳۴	
۰۳	آموزش زبان فارسی	۲	۳۴	۳۴	-	
۰۴	روش‌تحقیق ومرجع شناسی	۲	۳۴	۳۴	-	
۰۵	تاریخ ادبیات(۱)	۲	۳۴	۳۴	-	۰۵
۰۶	تاریخ ادبیات(۲)	۲	۳۴	۳۴	-	
۰۷	صناعات ادبی	۲	۳۴	۳۴	-	
	متون نظم ونثرفارسی:					
۰۸	شاهنامه بخش(۱)	۲	۳۴	۳۴	-	
۰۹	بوستان وغزلیات سعدی بخش(۱)	۲	۳۴	۳۴	-	
۱۰	مثنوی مولوی (بخش۱)	۲	۳۴	۳۴	-	
۱۱	حافظ (بخش۱)	۲	۳۴	۳۴	-	
۱۲	تاریخ بیهقی	۲	۳۴	۳۴	-	
۱۳	کلیله ودمنه(بخش۱)	۲	۳۴	۳۴	-	
۱۴	گلستان	۲	۳۴	۳۴	-	
۱۵	ادبیات معاصر(۱)	۲	۳۴	۳۴	-	
۱۶	ادبیات کودکان ونوجوانان	۲	۳۴	۳۴	-	
۱۷	روش تدریس وبررسی کتب فارسی‌ودستوردوره راهنمائی	۳	۶۸	۳۴	۳۴	۰۱و۰۲
۱۸	صرف‌ونحو عربی(۱)	۳	۵۱	۵۱	-	۵۳
۱۹	صرف‌ونحو عربی(۲)	۳	۵۱	۵۱	-	۱۸
۲۰	قرائت عربی (نظم ونثر)	۲	۳۴	۳۴	-	
		۴۴	۷۱۴	۶۴۶	۶۸	

دستورزبان فارسی (۱)

۵۱

تعدادواحد : ۲

نوع‌واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف: ازدانشجو معلمان انتظار می‌رود که پس از گذراندن این درس:

۱ـ قواعد کلی دستور زبان فارسی را بدانند.

۲ـ باتجزیه‌وترکیب عبارات وابیات آشنا شوند. ودرعمل توانائی تجزیه‌و ترکیب صحیح را ازخودنشان دهند.

سرفصل دروس : (۳۴ساعت)

جمله‌وانواع آن،نهادوگزاره ،انواع کلمه(هفت قسم) ،فعل‌وانواع آن،اسم وتقسمات آن، صفت واقسام آن،ضمیروانواع‌آن،انواع قید،حرف وانواع آن، صوت و انواع آن، نقش کلمات درجمله تجزیه وترکیب .

آئین نگارش وسخنوری

۵۲

تعدادواحد: ۳

نوع واحد: نظری وعملی

پیشنیاز: ندارد

هدف: ازدانشجومعلمان انتظار می‌رودکه ازپس تدریس این درس:

۱ـ باشیوه‌های مختلف نویسندگی ازقبیل: نوشتن مقاله، داستان، رمان نمایشنامه ونقد وگزارش آشنا شوند.

۲ـ قواعد درست نویسی رابفهمند ودرعمل زخودنشان دهند.

۳ـ روش تدریس انشاء رابدانند.

۴ـ باسخنوری وسخنرانی آشنا شوند.

۵ـ قدرت بیان وتفهیم اندیشه خویش رابه‌دیگران به‌دست آورند.

۶ـ توانائی اقناع مخاطب راکسب کنند.

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

نویسندگی وانواع آن، نامه‌نگاری وانشاء، روش تدریس انشاء قواعد رسم‌الخط ودرست نویسی، داستان‌کوتاه، رمان، نمایشنامه، گزارش نویسی، طنز نویسی، فن ترجمه، سخنوری وسخنور، فصاحت وبلاغت ونقش آن دو درسخنوری، سخن ازلحاظ کیفیت ومفهوم، علوم لازم برای سخنوری

آموزش زبان فارسی

۵۳

تعدادواحد: ۲

نوع‌واحد: نظری

پیشنیاز: کلیات روشها وفنون تدریس

هدف: ازدانشجومعلمان‌انتظارمی‌رودکه‌پس از پایان این درس:

۱- تعریف زبان، زبان فارسی‌معیاروگونه‌های آن،نوشتاری ،گفتاری ،اداری رابدانند.

۲- نقش روان شناسی‌درآموزش زبان‌رادرك كنند.

۳- اهمیت زبان شناسی‌کاربردی درآموزش زبان رادرك‌كنند.

۴- روشهای‌مختلف آموزش زبان رابشناسند.

۵- روشهای آموزش مهارتهای زبانی(خواندن،نوشتن ، سخن گفتن وگوش دادن) رابه دانش آموزان ،متناسب باسن آنان بدانند.

۶- مراحل آموزش زبان مادری رادرک کنند.

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

تعریف زبان- زبان فارسی معیار- گونه‌های زبان فارسی‌معیار: زبان گفتاری نوشتاری (ادبی، اداری ،علمی، روزنامه‌ای ،تجاری، ...) زبان شناسی‌وزبان شناسی کاربردی - ارتباط زبان شناسی باآموزش زبان - اهمیت روان شناسی‌درآموزش زبان.

روشهای آموزش زبان:

روش مستقیم - روش طبیعی - روش مبتنی براصول روان‌شناسی- روش خواندن

روش تقلیدی - روش نظریه وتمرین - روش دوزبانه

مراحل آموزش زبان مادری

۱ـ مرحله آغاز زبان آموزی

۲ـ مرحله‌آموزش زبان نوشتاری

۳ـ مرحله‌آموزش زبان‌ازطریق متون برگزیده ادبی

۴ـ ـ مرحله آشنائی باسطوح‌مختلف زبان" زبانهای‌تخصصی‌ـ فنی‌وعلمی"

۵ـ مرحله‌آشنائی باسبك های ادبی

مهارتهای خواندن انواع متون:

فرآیندخواندن ،خواندن متون کتابهای‌درسی، روزنامه، مجلات ،نامه‌های‌اداری، بخشنامه ـ کتابهای ساده‌ـ متون علمی ـ داستانی‌ـ گزارشهای‌تحقیقی

مهارتهای انواع نوشتن:

فرآیند نوشتن ـ مراحل نوشتن (انتخاب موضوع ، ذهنی،تهیه وپیش نویسی بازنگری ـ ویراستاری) هنرنویسندگی‌ـ انواع نوشتن ،نوشتن ، یك‌نامه(نامه دوستانه تجاری، اداری)خاطره نویسی‌ـ داستان نویسی‌ـتهیه گزارش فردی وگروهی‌ـ سرودن شعر نمایشنامه نویسی‌ـ زندگی نامه ـ نوشتن روزنامه‌دیواری .

مهارتهای سخن گفتن:

تهیه گزارشهای‌شفاهی(نقل داستان یاقصه گویی‌ـ بیان خلاصه یك گزارش بصورت شفاهی ـ بیان خلاصه‌ای‌ازیك کتاب ساده‌ـ مصاحبه‌وفرآیندآن ـ سخنرانی دربرابر جمع مباحث درکلاس ـ چیستان گویی ـ شرکت دادن دانش آموزدراجرای یك نمایش)

مهاتهای شنیدن:

فرآیندگوش دادن، مقاصد گوش دادن‌ـ گوش دادن کامل‌ـ گوش دادن انتقادی گوش دادن تصدیقی‌ـ روش های آموزشی

روش تحقیق ومرجع شناسی

۵۴

تعدادواحد : ۲

نوع‌واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف: ازدانشجومعلمان‌انتظارمی‌رودکه‌پس‌ازگذراندن این درس:

۱ـ باکلیاتی از روش تحقیق ومرجع شناسی‌درزبان وادبیات فارسی‌آشناگردند.

۲ـ منابع وماخذ زبان وادبیات فارسی‌نظیردیوانها ،تذکره‌هاوتواریخ عمومی و خصوصی‌رابشناسند.

۳ـ باکتب مرجع‌نظیردائره‌المعارفها ، لغت نامه‌هاوفرهنگهای‌مشهور آشنائی‌کافی‌پیداکنندوطریق‌استفاده‌ازآنهارابدانند.

۴ـ بامحل نگهداری منابع‌ازجمله کتابخانه‌هاونحوه‌استفاده ازآنها آشناشوندومهارتهای لازم راازخودنشان دهند.

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

ـ آشنائی‌باکتاب وکتابخانه‌شامل‌کتاب‌واطلاعاتی‌پیرامون آن ،کتابخانه وطبقه بندی‌کتاب و روش یافتن‌کتاب درکتابخانه

ـ کتب مرجع: فرهنگنامه‌های لغت یاواژه‌نامه‌دائره‌المعارفها ،زندگینامه وتذکره‌ها کتب تفسیر ،حدیث ،کشف آلایات

ـ کتابخانه‌های‌مشهوردرایران

ـ تعریف تحقیق‌واقسام آن، اصول علمی روش تحقیق،طرح تحقیق ؛

روش گردآوری‌اطلاعات باتوجه به‌موضوع تحقیق،طرزتهیه ونوشتن گزارش تحقیق ـ

تاریخ ادبیـــــــات (۱)

۵۵

تعدادواحد: ۲

نوع واحـد: نظری

پیشنیـــاز: ندارد

هـــــدف: ازدانشجو معلمان انتظارمی‌رودکه‌پس ازگذراندن‌این درس:

۱ـ ازتاریخ زبان وادب فارسی‌قبل ازظهوراسلام آگاهی پیداکنند.

۲ـ بازندگینامه شعراونویسندگان بنام ایران وآثارشان، ازآغاز تاپایان قرن ششم هجری آشناگردند.

۳ـ تاثیرحوادث تاریخی، سیاسی،اجتماعی‌ایران راتاپایان قرن ششم درزبان وادب فارسی درک‌کنند.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

زبان وخط وآثارادبی ایران قبل‌ازاسلام وتحولات آن، پیدایش زبان‌وادب فارسی دری، تاثیرات حوادث سیاسی‌واجتماعی‌ایران درقرون‌اول، دوم، سوم، چهارم، پنجم وششم درزبان وادب فارسی‌زندگی وآثارشاعران برجسته این دوران نظیر،

رودکی، فرخی، فردوسی، ناصرخسرو، اسدی طوسی، سنایی، عطار، منوچهری آثارمنثوراین دوره مانند تاریخ بلعمی، ترجمه‌تفسیرطبرسی، حدودالعالم من‌المشرق الی‌المغرب، تاریخ سیستان، قابوسنامه، سیاستنامه، کلیله ودمنه.

تاریخ ادبیـــــــــات (۲)

۵۶

تعدادواحد : ۲

نوع‌واحـد : نظری

پیشنیـاز : تاریخ ادبیات (۱)

هـــــدف: ازدانشجومعلمان انتظارمی‌رودکه‌پس از گذراندن این درس:

۱ـ ازتاریخ مختصرسیاسی، اجتماعی ایران ازقرن ششم تاروزگارمعاصـــــرو تاثیرآنهادرزبان وادب فارسی آگاهی پیداکنند.

۲ـ تحولات زبان‌وادب فارسی‌راازپایان قرن ششم تادوره‌معاصردرك کنند.

۳ـ باشعر اونویسندگان معروف قرن ششم تادوران معاصروآثارمنظوم ومنثور آنان آشناگردند.

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

تاریخ مختصرسیاسی‌واجتماعی‌ایران ازقرن ششم تادوران‌معاصر، تاثیـــــــر حوادث تاریخی‌این دوران درزبان وادب فارسی، شعراونویسندگان قرن ششم تادوران معاصر وآثارآنهاشامل:

آثارمنظوم: مولوی، سعدی، حافظ، جامی، صائب تبریزی، کلیم‌کاشانی، محتشم، مشتاق، هاتف اصفهانی، فتحعلی‌خان صبا، طبیب اصفهانی، فروغی، قاآنـــی،

آثارمنثور:

سعدی، خواجه‌نصیرالدین، رفیع‌الدین، اسحاق، جامی، خواند میر، زین‌الدیـــن محمودواصفی، قاضی‌نورالله شوشتری.

صنـــاعات ادبـــــــی

تعدادواحد: ۲ ۵۷

نوعواحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

اهدافآموزشی:

ازدانشجو معلمان انتظار میرود که پس ازپایان اینرس:

۱ـ مفهوم قافیه، حروف وحرکات رادرشعرفارسیدرک کنند.

۲ـ توانائی تشخیصقافیه، حروفوحرکات رادرشعر فارسی ازخودنشان دهند.

۳ـ باتعریف وزن وانواع آن همچنین زحافات مشهوردرشعر فارسی آشنا شوند.

۴ـ توانائی تقطیع بهارکان رادراشعارفارسی، ازخودنشان دهند.

۵ـ صورخیال وتشبیه، استعاره، مجازوکنایهرادرمتون نظم ونثر تشخیص دهند.

۶ـ انواع صنایع لفظی ومعنوی رادرمتون نظم ونثربشناسند.

سرفصلهای درس: (۲۴ ساعت)

- تعریف قافیه، حروف قافیه ، حرکات قافیه
- تعریف وزن ، شناخت واج وانواع آن، هجاوانواع آن، تقطیع هجایی تقطیع بهارکان، نامگذاریوزنهاوشناخت بعضی اززحافات.
- تعریف بیان، تشبیه وانواع آن، استعارهوانواعآن، مجاز وانواع علاقه، کنایه.
- صنایع لفظی، صنایع معنویوقالبهای شعر.

شاهنامه فردوسی (داستان رستم وسهراب باداستان رستم واسفندیار)

۵۸

تعدادواحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز ندارد

هدف : ازدانشجومعلمان انتظارمی رودکه پس ازگذراندن این درس :

۱ـ باشعرحماسی وبهترین نوع آن یعنی شاهنامه آشناشوند

۲ـ ازواژگان کهن زبان فارسی آگاهی یابند .

۳ـ بایکی ازانواع شعرسبك خراسانی آشناشوند .

۴ـ بااسطوره آشناشوند .

۵ـ پیامهای اخلاقی ، اجتماعی ومعنوی رادرشعرفردوسی درك کنند .

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

تدریس کامل داستان رستم وسهراب ، یاداستان رستم واسفندیار

بوستان وغزلیات سعـــــــــدی (۱)

تعدادواحد: ۲ ۵۹

نوع‌واحـد: نظری

پیشـــنیاز: ندارد

هـــــدف: ازدانشجومعلمان‌انتظارمی‌رودکه‌پس ازپایان این درس

۱ـ بابوستان به‌عنوان یك مثنوی اخلاقی آشنا شوند.

۲ـ توانایی درك زیباییها وصنایع ادبی رادرشعرسعدی کسب کنند.

۳ـ باغزلیات سعدی آشنا شوند.

۴ـ لطایف هنری ونکات اخلاقی ،حکمی ، دینی رادراشعارسعدی درك کنند.

۵ـ توانائی تحلیل وتفسیرابیات وشرح نکات ودقایق لغوی دستوری راکسب کنند.

سرفصل دروس : (۳۴ساعت)

نیمه‌اول بوستان وتعدادی ازغزلیات سعدی (حداقل بیست غزل)

مثنوی مولـــــوی (۱)

۱۰

تعدادواحد: ۲

نوع‌واحد: نظری

پیشنیـاز: ندارد

هـــــدف: ازدانشجومعلمان‌انتظارمی‌رودکه پس‌ازپایان این درس:

۱ـ با مثنوی مولانا وچگونگی استفاده وی‌ازقرآن،حدیث وتمثیلات درآن، آشنا شوند.

۲ـ بایکی‌ازشاخص ترین چهره‌های عرفان درشعرفارسی‌آشناگردند.

۳ـ پیامهای اخلاقی،تربیتی ومعنوی دراشعارمثنوی مولانارادریابند.

سرفصل دروس : (۳۴ساعت)

دفتراول مثنوی

حـــافـــظ (۱)

۱۱

تعدادواحد : ۲

نوع‌واحـــد : نظری

پیشنیـــاز : ندارد

هـــــدف: ازدانشجومعلمان‌انتظارمی‌رودکه پس‌ازپایان این درس:

۱ـ بانمونه غزل درشعرفارسی آشناگردند

۲ـ برخی‌ازاصطلاحات عرفانی‌درشعرحافظ رادرك کنند.

۳ـ توانائی درك زیبابیهای لفظی ومعنوی رادرشعرحافظ احساس کنند.

سرفصل دروس : (۳۴ساعت)

نیمه‌اول دیوان‌حافظ

متـــــون نثـــــر

قسمت اول : تاریخ بیهقـــــــــــی

۱۲

تعداد واحد : ۲

نوع واحـــد :**نظری**

پیشنیـاز : ندارد

هـــــدف: ازدانشجومعلمان انتظار می‌رودکه‌پس‌ازپایان این درس :

۱ـ بانمونه‌نثرمرسل درقرن پنجم آشنا شوند

۲ـ بایکی‌ازمنابع ادبی‌وتاریخی ایران آشنا شوند .

۳ ـباساختارادبی(ویژگیهای لغوی ،نکات دستوری،.....) تاریخ بیهقی آشنا شوند

۴ـ بابیهقی بعنوان یك مورخ حقیقت نگارآشنا شوند .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

منتخبی‌ازتاریخ بیهقی

قسمت دوم نثـــر : کلیله ودمنه(۱)

۱۳

تعدادواحد : ۲

نوع‌واحـد : نظری

پیشنیـاز : ندارد

هـــدف : ازدانشجومعلمان انتظارمی‌رودکه پس‌ازپایان این درس :

۱ـ بانمونه نثرفنی‌قرن ششم آشناگردند

۲ـ توانائی‌معنی‌کردن عبارات ، ابیات‌واحادیث راکسب کنند.

۳ـ باکلیله‌ودمنه به عنوان یک‌اثررمزی ونمادی آشناشوند.

۴ـ توانائی شناخت زیباییها رادرنثرفنی کسب کنند.

۵ـ بانکات اخلاقی‌وتربیتی کتاب آشنا شوند.

سرفصل دروس : (۳۴ساعت)

حداقل نیمی ازکلیله‌ودمنه

قسمت سوم نثـــــر: گلستـــــــان

۱۴

تعدادواحد : ۲

نوع‌واحـــد : نظری

پیشنیـاز : ندارد

هـــــدف: ازدانشجومعلمان انتظارمی‌رودکه پس ازپایان این درس :

۱ـ بانثرموزون ومسجع درقرن‌هفتم آشنا شوند.

۲ـ زیباییهای لفظی ومعنوی‌گلستان رادرك کنند.

۳ـ پیامهای اخلاقی ،حکمی ،اجتماعی ومعنوی را ، درگلستان‌درك کنند.

۴ـ باآیات ، احادیث ،نکات ادبی ولغات گلستان آشنا شوند.

سرفصل دروس . (۳۴ساعت)

تمامی‌کتاب گلستان

ادبیات معاصـــــــــر (۱)

۱۵

تعدادواحد : ۲

نوع‌واحـــد : نظری

پیشنیـاز : ندارد

هـــــدف : ازدانشجومعلمان انتظارمی‌رودکه پس‌ازگذراندن‌این درس :

۱ـ بانمونه‌های‌مناسبی‌ازدبیات معاصرایران آشناشوند.

۲ـ ازطریق خواندن نمونه‌های‌نثرفصیح معاصر، تسلط بیشتری درنگارش فارسی بیابند.

۳ـ نسبت به‌ادبیات معاصرنگرش مثبت داشته باشند.

۴ـ باانواع ادبی‌معاصر (نمایشنامه ، داستان‌کوتاه‌وزمان و ...) آشنـــــا شوند.

۵ـ بانمونه‌هایی‌ازادبیات معاصرجهان آشناشوند.

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

آثارمنثوری از جمال زاده ـ طالبوف ـ زین‌العابدین‌مراغه‌ای ـ دهخدا ـ فروغـــی فروزانفر، ملک‌الشعرای بهار، صادق هدایت آثارمنظوم از : نیمایوشیج ، بهار، پروین اعتصامی ،شهریار ،فرخی یزدی، سیداشرف‌الدین‌گیلانی " نسیم شمال" رهی‌معیـــــری میرزاده‌عشقی‌و .....

ادبیات کودکان ونوجوانان

۱۶

تعدادواحد : ۲

نوع‌واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف: ازدانشجویان‌معلمان انتظارمی‌رودکه پس ازپایان این درس:

۱ـ مفهوم ادبیات کودکان ونوجوانان رادرك کنند وسرچشمه‌های آن‌رابشناسند

۲ـ انواع قصه و روش قصه‌گویی رابرای‌کودکان ونوجوانان بدانند وبااصول نقد آنهاآشناشوند.

۳ـ شعرکودکان رابشناسندوبااصول‌نقدآنهاآشناشوند.

۴ـ باتاریخچه ادبیات کودکان ونوجوانان آشناگردند.

سرفصل دروس : (۳۴ساعت)

تعریف ومفهوم ادبیات کودکان ونوجوانان ـ تاریخچه ادبیات کودکان ونوجوانان شعرکودکان وویژگیهای آن ـ اصول نقدشعرکودکان ـ قصه های کودکان ـ روش قصه‌گویی برای کودکان ـ اصول نقد قصه

روش تدریس وبررسی کتب فارسی ودستوردورهراهنمایی

۱۷

تعدادواحد : ۳

نوعواحد : نظری ـ عملی

پیشنیاز : کلیات روشها وفنون تدریس

هدف: ازدانشجومعلمان انتظار میرودکه پس ازگذراندن این درس:

۱ـ بامحتوای کتب درسی زبان وادبیات فارسی دوره راهنمایی شامل: اهداف مفاهیم اساسی ساختاردروس، گسترش مفاهیم ، مثالها وشواهدآموزشی تصاویر ، پیامها وفعالیت های یاددهی ـ یادگیری وواحدهای درسی تشکیلدهنده آن آشنا شوند .

۲ـ تواناییهای زبان نظیرشنیدن ،خواندن ، سخن گفتن ونوشتن املا وانشاء رادردانش آموزان دوره راهنمایی بشناسندوتقویت کنند .

۳ـ باروشهای مختلف آموزش زبان وادبیات فارسی دردوره راهنمایی آشنا شده ومهارتهای لازم برای تدریس این کتب راکسب کنند .

سرفصل دروس (۵۱ ساعت)

۱ـ تعریف زبان وادبیات وتفاوت این دوبایکدیگر

۲ـ اهمیت ، ضرورت وفواید آموزش زبان وادبیات فارسی

۳ـ رسالت معلم زبان وادبیات فارسی

۴ـ اهداف آموزش ادبیات فارسی دردوره راهنمائی الف : اهداف مرحله ای ب ـ تحلیل اهداف

۵ـ معرفی کتب زبان وادبیات فارسی ودستوردوره راهنمائی

۱ـ۵ـ موضوع کتاب ، پایه تحصیلی، حجم وصفحات کتاب ،تعداددروس وساعات پیش بینی شده برای آنها .

۲ـ۵ـ آشنائی با اهداف کلی وساختار کتاب ، ارتباطات افقی با کتابهای همان پایه وارتباطات عمودی با کتابهای درسی سال قبل

۳ـ۵ـ بررسی نحوه تنظیم محتوای کتاب وچگونگی ارتباط منطقی فصول

۶ـ شناخت اصول ومعیارهایی که درتالیف کتاب مدنظربوده است.

۷ـ معرفی واحدهای درسی و روشهای تدریس شامل:

۱ـ۷ـ ارائه نمونه‌هایی ازطرح درس واجرای الگوهای نمونه تدریس وبررسی یك درس

۲ـ۷ـ عنوان درس ـ اهداف درس ـ معرفی پیش دانسته‌های ضروری برای دانش آموزان

۳ـ۷ـ روشهای تدریس ـ موادوابزارهای کمك آموزشی

۴ـ۷ـ معرفی نکات املایی ، انشایی ودستوری هردرس

۵ـ۷ـ بررسی پیامهای آموزشی، درشت نویسی‌ها ، بررسی تمرینات وفعالیتهای عملی هردرس.

۶ـ۷ـ انجام تمرینات ـ ارائه تجربیات یادگیری که موجب یادگیری بهتردروس می‌شود.

۷ـ۷ـ ارائه روشهایی که بتوان مفاهیم هردرس رابازندگی دانش آموزان ارتباط داد

۸ـ مهارت های زبانی وروشهای آموزش آنها .

۱ـ۸ـ روش آموزش املا وتصحیح آن

۲ـ۸ـ روش آموزش انشاء وتصحیح آن

۳ـ۸ـ روش آموزش قرائت

۹ـ مشکلات یادگیری درجریان مهارت های زبانی(شنیدن ،خواندن، سخن‌گفتن،نوشتن)

۱۰ـ موادکمك آموزشی درتدریس زبان وادبیات فارسی

۱۱ـ نحوه ارزشیابی

۱ـ۱۱ـ ارزشیابی ازمهارت های زبانی

۲ـ۱۱ـ ارزشیابی تکوینی ومجموعی باتوجه به اهداف آموزش زبان وادبیات فارسی

دردوره راهنمائی

۱۲ـ فعالیت های عملی‌دانشجویان شامل:

۱ـ۱۲ـ ارائه طرح درس توسط کلیه دانشجویان

۲ـ۱۲ـ اجرای‌نمونه‌های‌عملی‌از دروس انتخاب شده‌توسط تعدادی ازدانشجویان

باتوجه به‌الگوهای‌ارائه شده‌ازسوی مدرس ونقد وبررسی‌آن درکلاس

توسط دانشجو معلمان تحت نظارت مدرس

صـــــرف عربـــــــی(۱)

۱۸

تعدادواحد : ۳

نوعواحد : نظری

پیشنیـــاز : ندارد

هـــــدف: ازدانشجومعلمان انتظارمی‌رودکه پس‌ازگذراندن این درس:

۱ـ ازقواعد صرف درزبان عربی آگاهی پیداکنند.

۲ـ توانایی تجزیه‌کلمات عربی را ازخودنشان دهند.

سرفصل دروس : (۵۱ ساعت)

کلمه واقسام آن، اسم واقسام آن: (جامد،مشتق ،منصرف وغیرمنصرف ،مفـرد، مثنی ، جمع‌وانواع آن، اسم جمع، اسم جنس ،مقصور ،ممدود ،منقوص ،صحیح آلاخـــر مذکرومونث وانواع آنها ،معرفه،نکره وانواع آنها ،اسماء افعال وتمام مشتقات آن)

فعل وانواع آن: (لازم ومتعدی ـ معلوم ومجهول ـ معتل وغیرمعتل ـ صـــرف تفصیلی ـ افعال درثلاثی مجردوثلاثی‌مزید ـ ادغام وابدال به طور خلاصه ـ صرف افعـال بانون تاکید ـ صرف افعال مضارع باحروف ناصبه جازمه ـ ریشه شناسی افعـــــــال وطرز استفاده ازمعجمات) وانواع حروف و.....

ـ صرف تفصیلی افعال ثلاثی‌ورباعی(مجردومزید) ـ معتل وغیرمعتل

ـ قواعد عربی‌باتطبیق‌وکاربردآنهادرآیات واحادیث وعبارات عربی‌تمرین وتحقیق شود.

وزارت فرهنگ و آموزش عالی
دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی

نحـــوعربـــــــی(۱)

۱۹

تعدادواحد: ۳

نوع‌واحـــد: نظری

پیشنیـــاز: ندارد

هـــــدف: ازدانشجومعلمان انتظارمی‌رودکه پس‌ازپایان این درس:

۱ـ معرب ومبنی‌رابشناسندوبااعراب کلمات درجمله آشناگردند

۲ـ انواع جملات ونقش کلمات رابشناسند

۳ـ توانایی قرائت صحیح جملات راکسب کنند.

سرفصل دروس: (۵۱ساعت)

ـ معرب ،مبنی،انواع اعراب : (اعراب تقدیری ـ اعراب محلی‌ـ اعراب به‌حروف ـ اعراب به‌حرکت ، دراسم وفعل) ،انواع بنا

جمله واقسام آن

ـ مرفوعات : (فاعل ونایب فاعل ،مبتداوخبر، خبرحروف مشبهه بالفعل، اسم افعال ناقصه، لای نفی‌جنس وحروف شبیه به‌لیس ،احکام وقواعدایـــــن مباحث به‌طورمشروح

ـ منصوبات (مفاعیل خمس) ،اسم حروف مشبهه بالفعل ،خبرافعال ناقصه، افعال قرب ورجاء ،افعال قلوب ،افعالی‌که بیش ازیك مفعول می‌گیرند.

ـ حال،مستثنی،منادا واحکام واقسام هریك به‌طور مشروح

ـ مجرورات ،حروف جاره‌ومجروربه حروف باشواهد ونمونه‌هادرتمام مباحث مذکور

<u>تذکـــر:</u> تلاش شودکه شواهدازقرآن کریم‌واحادیث ائمه‌معصومین(علیهم‌السلام)انتخاب گردد. قواعد عربی‌باتطبیق وکاربردآنهادرآیات وحادیث وعبارات عربی‌تمرین‌وتحقیق شود.

قرائت عربـــــــــی(نظم ونثر)

۲۰

تـعدادواحد : ۲

نـوعواحـد : نـظری

پیشنیـاز : نـدارد

هـــــدف:

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

ازدانـشجومعلمـان انـتظار می‌رودکه‌پس‌ازگذراندن این درس:

۱ـ تـوانـایی‌خواندن‌ودرك وفهم نسبی متون ونظم ونثرعربی‌اعم ازقدیم وجدیدکسب‌کنند .

۲ـ باساختارادبی‌نظم ونثرقدیم وجدیدعربی‌آشنا شوند .

۳ـ بانمونه‌هایی‌ازاشعارشاعران عرب آشنا شوند .

منابع و مآخذ پیشنهادی

منابـــــع وماخـــــــذ

دستورزبان فارسی (۱)

منبع اصلی:

۱ـ دستورزبان فارسی(۱) و(۲) ، دکترحسن احمدی گیوی ، ودکترحسن انوری انتشارات فاطمی ،تهران

منابع فرعـــی :

۱ـ دستورامروز ، دکترحسرو فرشیدورد ،انتشارات صفی علیشاه ،تهران

۲ـ دستورزبان فارسی ، دکترعبدالرسول خیامپور ،چاپ پنجم ، کتابفروشی تهران، ۱۳۵۲

۳ـ دستورزبان فارسی، دکترپرویزخانلری ،انتشارات توس

۴ـ دستورزبان فارسی پنجاستاد،عبدالعظیم قریب ودیگران به‌کوشش امیراشرف الکتابی انتشارات اشراقی

دستورزبان فارسی (۲)

منبع اصلی:

۱ـ تاریخ زبان فارسی ،تالیف دکترپرویز خانلری ،انتشارات نشرنو، سه‌جلد

منابع فرعـی:

۱ـ تکوین زبان فارسی،علی‌اشرف صادقی ،ازانتشارات دانشگاه‌آزاد سابق

۲ـ پیشینه‌زبان‌فارسی ،تالیف کوروش صفوی

آئین نگارش وسخنوری

۱ـ آیین نگارش ،احمدسمیعی،انتشارات نشردانشگاهی

۲ـ آئین نگارش ،دکترمحمدجوادشریف ،انتشارات اساطیر

دنباله آئین‌نگارش وسخنوری

۳ـ فن‌نگارش ،دکترمحمدجعفرمحجوب ، فرزانه پور،انتشارات اندیشه

۴ـ زبان ونگارش فارسی، هیات مولفان ،انتشارات سمت

۵ـ آئین نگارش ازکتب درسی‌مراکزتربیت معلم ،کد۵۰۰۹

۶ـ سخنوری وفن بیان کد۵۰۰۳ ازکتب درسی مراکزتربیت معلم

۷ـ سخن وسخنوری گفتارفلسفی

۸ـ سخنرانی‌توانا شویم ،دکتررجبعلی مظلومی

۹ـ آئین سخنوری ،محمدعلی‌فروغی

آموزش زبان فارسی

منابع‌فرعی:

۱ـ **روان** شناسی رشدزبان: دکترحسین لطف آبادی ،ناشر : معاونت فرهنگی آستان قدس رضوی ،خرداد۱۳۶۵

۲ـ روش های آموزش زبان ومسائل زبان شناسی،ناشر : معاونت فرهنگی‌آستان قدس رضوی ،خرداد ۱۳۶۵

۳ـ زبان شناسی‌کاربردی وعلم آموزش زبان، دنی‌ژیرار،ترجمه گیتی دیهیم ،ناشر : مرکز نشردانشگاهی، تهران ، ۱۳۶۵

۴ـ مهارت درخواندن،دکترمحمدرضاباطنی‌راهنمای‌کتاب‌سال‌پانزدهم‌شماره‌های۷ـ۸ـ۹ـسال ۱۳۵۱

۵ـ قلمروزبان فارسی‌وآموزش زبان‌های بیگانه،ناشر :معاونت فرهنگی‌آستان‌قدس رضوی بهمن ۱۳۶۴

تاریخ ادبیات (۱)

منبع اصلی:

۴ جلد اول تاریخ ادبیات ، دکترذبیح الله صفا ، انتشارات فردوس

تاریخ ادبیات (۲)

منبع اصلی:

۱ـ ۳ جلد آخر تاریخ ادبیات دکتر ذبیح‌الله صفا ، انتشارات فردوس

منابع فرعی:

۲ـ تاریخ ادبیات ایران، دکتر رضازاده شفق

۳ـ شعرالعجم ، شبلی نعمانی ، ترجمه فخرداعی گیلانی ، انتشارات دنیای کتاب

۴ـ ترجمه تاریخ ادبیات ادوارد براون

۵ـ سخن وسخنوران ، فروزانفر ، ناشر خوارزمی

۶ـ فرهنگ سخنوران خیام پور

۷ـ باکاروان حله ، دکتر عبدالحسین زرین کوب ، ناشر جاویدان

۸ـ سیری در شعر فارسی ، دکتر عبدالحسین زرین کوب ، ناشر زرین

۹ـ از صبا تا نیما دو جلد یحیی آریان پور ، انتشارات کتابهای جیبی

۱۰ـ چشمه روشن، دکتر غلامحسین یوسفی ، انتشارات علمی

عروض وقافیه وبدیع

منابع اصلی:

۱ـ صنایع ادبی ، تالیف دکتر کامل احمدنژاد ، انتشارات سازمان پژوهش وبرنامه‌ریزی آموزشی کد ۵۰۱۱

منابع فرعی

۱ـ وزن شعر ، دکتر پرویز خانلری ، انتشارات توس

۲ـ المعجم فی معاییر اشعارالعجم ، شمس قیس رازی به‌تصحیح مدرس رضوی، انتشارات زوار

۳ـ عروض دکتر تقی وحیدیان کامیار ، انتشارات نشر دانشگاهی

۴ـ آشنائی با عروض وقافیه ، دکتر سیروس شمیسا ، انتشارات فردوس

۵ـ زحاف رایج درشعرفارسی، رضاعبدالهی ،ازانتشارات امیرکبیر

۶ـ صناعات ادبی،تالیف استادهمایی: نشرهما

۷ـ نگاهی‌تازه به‌بدیع ،تالیف دکترسیروس شمیسا ،انتشارات فردوس تهران

معانی وبیـــان:

منبع اصلی:

۱ـ فنون بلاغت وصناعات ادبی،استادهمایی،انتشارات توس.

منابع‌فرعی:

۱ـ معالم‌البلاغه ـمحمدخلیل رجایی- انتشارات دانشگاه شیراز

۲ـ هنجاروگفتارازنصرالله تقوی- فرهنگ سرای اصفهان

۳ـ معانی‌وبیان دکترجلیل تجلیل

۴ـ آیین سخن ، دکترذبیح‌الله صفا

۵ـ صنایع ادبی تربیت معلم بخش بیان

شاهنامه فردوسی(داستان‌رستم وسهراب یاداستان رستم واسفندیار)

منابع اصلی:

۱ـ غمنامه‌رستم وسهراب دکترجعفرشعاروحسن‌انوری نشربنیاد

۲ـ رزمنامه رستم واسفندیاردکترجعفرشعاروحسن انوری‌نشربنیاد

منابع‌فرعی:

۱ـ شاهنامه‌چاپ مسکو

۲ـ داستان داستانها ازمحمدعلی‌اسلامی‌ندوشن ،انتشارات توس

۳ـ شاهنامه‌ژول مول،ناشرامیرکبیر

۴ـ حماسه‌سرایی‌درایران دکترذبیح‌الله‌صفا ،انتشارات امیرکبیر

۵ـ برگهایی درآغوش باد، دکترغلامحسین یوسفی ،انتشارات توس

۶ـ مقدمه‌ای‌بررستم واسفندیار،مسکوب ،انتشارات امیرکبیر

بوستان وغزلیات سعدی (۱) ب

منابع :

۱ـ بوستان سعدی، شرح وتوضیح ازدکترمحمدخزائلی، انتشارات جاوید

۲ـ غزلیات سعدی ، به‌کوشش حبیب یغمائی

۳ـ غزلیات سعدی، به‌کوشش خلیل خطیب رهبر، انتشارات زرین

۴ـ تحقیق درباره سعدی، نوشته هانری‌ماسه ،ترجمه‌دکتریوسفی، انتشارات توس

۵ـ ذکرجمیل سعدی، جمع آوری دکترحسین رزمجو، ناشریونسکو

۶ـ کلیات سعدی به‌تصحیح محمدعلی‌فروغی‌وبه‌اهتمام بهاء الدین‌خرمشاهی، ناشرامیرکبیر

۷ـ بوستان سعدی به‌تصحیح دکترغلامحسین یوسفی‌ناشرخوارزمی

مثنوی مولوی(۱)

منبـــع :

۱ـ مثنوی‌نیکلسون ،انتشارات امیرکبیروانتشارات مولا

منابع‌فرعی:

۱ـ متنوی ،دکتراستعلامی، انتشارات زوار(شش جلد)

۲ـ زندگی‌مولاناجلال الدین بدیع الزمان‌فروزانفر، انتشارات زوار

۳ـ مولاناجلال الدین ،گل پینارلی، ترجمه توفیق سبحانی، موسسه مطالعات‌وتحقیقات فرهنگی

۴ـ مولوی نامه‌استادجلال همایی ـنشرهما

۵ـ شرح مثنوی شریف بدیع الزمان فروزانفر، انتشارات زوار

۶و۷ـ احادیث مثنوی‌وماخذ قصص وتمثیلات مثنوی ،فروزانفرناشرامیرکبیر

۸ـ سر نی، دکترعبدالحسین زرین‌کوب ، انتشارات علمی

۹ـ بحردرکوزه دکترعبدالحسین زرین کوب ، انتشارات علمی

۱۰ـ فرهنگ تعبیرات مثنوی ،دکترصادق گوهرین ، انتشارات زوار

حافظ (۱)

منابع اصلی:

۱ـ دیوان حافظ ،محمدقزوینی ،ناشرزوار

۲ـ دیوان‌حافظ ،دکترخطیب رهبر ،ناشرصفی‌علیشاه

۳ـ دیوان‌حافظ ،دکترخانلری ،ناشرخوارزمی

منابع فرعی:

۱ـ حافظ نامه،بهاءالدین خرمشاهی ،انتشارات سروش

۲ـ مکتب حافظ ،منوچهرمرتضوی ،ناشرانتشارات توس

۳ـ تماشاگه‌راز ،شهیدمطهری،انتشارات صدرا

۴ـ شرح سودی ،ترجمه‌عصمت ستارزاده ،ناشرنگاه

۵ـ شرح غزلهای حافظ ،دکترقاسم غنی،انتشارات حافظ

۶ـ تاریخ عصرحافظ، دکترقاسم غنی، انتشارات حافظ

۷ـ ازکوچه رندان،عبدالحسین زرین‌کوب ،امیرکبیر

۸ـ ذهن‌وزبان حافظ ،بهاءالدین خرمشاهی ،ناشرنشرنو

۹ـ بانك جرس ،پرتوعلوی ،ناشرخوارزمی

وزارت فرهنگ و آموزش عالی
شورای عالی برنامه‌ریزی

متون نثر (تاریخ بیهقی)

منابع اصلی :

۱ـ تاریخ بیهقی،دکترعلی‌اکبرفیاض ،انتشارات دانشگاه مشهد

۲ـ تاریخ بیهقی باشرح وتوضیح دکترخلیل خطیب رهبرانتشارات زرین

۳ـ تاریخ بیهقی‌به‌کوشش دکترفیاض وقاسم غنی

منابع فرعی:

۱ـ گزیده تاریخ بیهقی‌به‌کوشش محمد دبیرسیاقی‌انتشارات امیرکبیر

دنباله متون نثر (تاریخ بیهقی)

۲ـ یادنامه بیهقی، انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد

۳ـ گزیده تاریخ بیهقی ،خطیب رهبر

کلیله ودمنه(۱)

منبع اصلی:

۱ـ کلیله ودمنه به‌تصحیح مجتبی مینوی، امیرکبیر

منابع فرعی:

۱ـ کلیله ودمنه حسن زاده آملی، انتشارات امیرکبیر

۲ـ درباره کلیله‌ودمنه ،دکتر محمدجعفر محجوب ،ناشر خوارزمی

۳ـ کلیله‌ودمنه ،عبدالعظیم قریب

نثر گلستان

منابع اصلی:

۱ـ گلستان سعدی تصحیح وتوضیح دکتر غلامحسین یوسفی، ناشر خوارزمی

منبع فرعی:

۱ـ گلستان سعدی، توضیح از محمدخزائلی، انتشارات جاویدان

۲ـ گلستان سعدی با مقدمه عبدالعظیم خان قریب ،ناشر جاویدان

۳ـ گلستان سعدی به‌تصحیح محمدعلی فروغی به‌کوشش بهاءالدین خرمشاهی ،ناشر امیرکبیر

۴ـ تحقیق درباره سعدی، هانری ماسه، ترجمه دکتر یوسفی، انتشارات توس

۵ـ گلستان سعدی تصحیح وتوضیح دکتر خلیل خطیب رهبر، انتشارات صفی‌علیشاه

ادبیات معاصر (۱)

منابع فرعی:

مجموعه آثار شعرا و نویسندگان فوق

منبع اصلی: تالیف خواهد شد.

ادبیات معاصر (۲)

منبع اصلی:

تالیف خواهد شد.

منابع فرعی:

مجموعه آثار شعرا و نویسندگان فوق

ادبیات کودکان و نوجوانان

منابع اصلی:

۱- ادبیات کودکان و نوجوانان از کتب درسی مراکز تربیت معلم تالیف مصطفی رحماندوست

۲- ادبیات کودکان، علی اکبر شعاری نژاد

۳- قلمرو ادبیات کودکان، ناشر شورای دفتر هنر و ادب کودکان و نوجوانان مولف، رضا رهگذر

منابع فرعی:

۱- پویش کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

۲- نیم قرن در باغ شعر کودکان، عباس یمینی شریف

روش تدریس وبررسی‌کتب فارسی‌ودستوردورمراهنمائی

منابع اصلی:

۱ـ کتب فارسی ودستوردوره راهنمایی

۲ـ برنامه‌تفصیلی‌زبان وادبیات فارسی‌دردوره‌راهنمایی

۳ـ راهنمای تدریس فارسی‌سه‌کلاس دوره‌راهنمائی‌تحصیلی‌مولفان دکترکامل‌احمدنژادو منوچهرمظفریان ـ دفتربرنامه‌ریزی‌وتالیف کتب درسی سال ۱۳۶۴

صرف عربی(۱)

منبع اصلی:

۱ـ اصول‌الصرف، دکتر علی اکبرشهابی

، انتشارات دانشگاه تهران.

منابع‌فرعی:

۱ـ مبادی‌العربیه ،بخش صرف‌ازج ۲ و۳ المعلم شرتونی،ناشراسماعیلیان

۲ـ زبان‌قرآن ،حمیدمحمدی، انتشارات نور

نحوه‌عربی(۱)

منبع اصلی:

۱ـ اصول‌النحو، دکترعلی‌اکبرشهابی، انتشارات دانشگاه‌تهران

منابع‌فرعی:

۱ـ کتاب دارالعلوم العربیه، احمدنجفی، موسسه دارالعلوم

۲ـ مبادی‌العربیه‌بخش نحو۲ و۳، المعلم شرتونی، انتشارات اسماعیلیان

۳ـ زبان‌قرآن(۲) حمیدمحمدی، انتشارات نوربخش نحو

دنباله نحوه عربی(۱)

۴ـ النحوالتجربی ،محمدغفرانی،صلاح الصاوی،آذر تاش ،آذرنوش،دانشگاه تهران

۵ـ الهدایه درنحو، ازکتاب جامع المقدمات

روش تدریس وبررسی‌کتب عربی‌دوره‌راهنمائی

منابع اصلی:

۱ـ کتب عربی دوره‌راهنمائی تحصیلی

۲ـ روش های تدریس عربی دردوره‌راهنمائی‌تحصیلی

درس قرائت عربی

منابع اصلی:

المنتخب من‌الکتاب والسنه والخطب ازکتب درسی‌مراکزتربیت معلم کد ۰۰۹

روش تحقیق ومرجع شناسی

منابع اصلی:

۱ـ مرجع شناسی ،تالیف دکترعباس ماهیار ،انتشارات دانشگاه پیام نور

۲ـ روش‌تحقیق‌ومرجع شناسی‌کد ۵۰۱۰ تالیف احمداحمد بیرجندی

۳ـ پژوهش ،دکترامیرحسین آریانپور ،انتشارات امیرکبیر.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

بسمه تعالی

تاریخ ۱۳۷۳/۱۱/۲۳
شماره ۷۳/۲۶۴۹
پیوست

حداقل و حداکثر واحدهای درسی درمقاطع مختلف آموزش عالی
(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۳/۱۱/۹)
شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری روی برنامه‌های آموزشی، حذف دروس ناموفق و واحدهای غیرضروروادغام شاخه‌هادربعضی از رشته‌های تحصیلی، حداقل و حداکثر واحدهای درسی مقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب کرداین مصوبات ازتاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو می‌گردد.

۱ـ دوره‌های کاردانی حداقل ۶۷ و حداکثر ۷۲ واحد

۲ـ دوره‌های کارشناسی حداقل ۱۳۰ واحد وحداکثر ۱۳۵ واحد (برای رشته‌های مختلف فنی‌ومهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)

۳ـ دوره‌های کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۰ واحد

۴ـ دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد (که ازاین تعداد ۴ تا ۱۰واحد اختصاص به پایان نامه دارد.)

۵ـ دوره‌های کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد

۶ـ دوره‌های دکتری Ph . D. حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که ازاین تعداد۱۶تا ۲۰ واحدمی‌تواند اختصاص به رساله داشته باشد.

دراینصورت :

الف : گروه‌های برنامه ریزی موظف اند کلیه برنامه‌های مصوب رشته‌های مربوط بخودرابررسی کرده و باحذف واحدهای غیر ضرور، سقف واحدها رادرمقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب : این تقلیل واحدها و برنامه‌های جدیدبرای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۷۴ـ۱۳۷۳ وبعداز آن قابل اجرا است.

ج : دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۳ نیز می‌توانند وضعیت تحصیلی خودرابابرنامه جدید تطبیق دهند، دراینصورت تطبیق واحدها و دروس بابرنامه‌های جدید حسب مورد برعهده شورای آموزشی گروه یاکمیته تحصیلات تکمیلی مؤسسه ذیربط است.

رای صادره جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی درخصوص تقلیل واحدهای درسی درمقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به مرحله اجرا گذارده شود.

دکتر سیدمحمدرضا هاشمی گلپایگانی

وزیرفرهنگ وآموزش عالی

رونوشت : معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمنداست به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سیدمحمدکاظم نائینی
دبیرشورای عالی برنامه ریزی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

بسمه تعالی

تاریخ ۱۳۷۳/۱۱/۲۵
شماره ۱۱۳/۲۶۶۳
پیوست

دستورالعمل اجرائی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره‌های کاردانی ، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۳ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۳/۱۱/۲۳

۱ـ گروههای برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خودرا بازنگری کرده و سقف واحدها راتاحدمجاز کاهش دهند.

۲ـ برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است .

۳ـ دانشجویان شاغل به تحصیل می‌توانند براساس سقف تعیین شده دربرنامه جدید ، به تشخیص گروه آموزشی مؤسسه ذی ربط و بارعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:

۳ـ۱ : واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی ، پایه ، اصلی و تخصصی تاسقف مجاز دربرنامه جدید ، گذرانده باشند.

۳ـ۲ : برای رشته‌هائی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است ، سقف واحدهادر دوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۲۵ واحدو برای‌دوره کارشناسی ارشد ۲۲ واحد است .

۳ـ۳ : آن دسته از دانشجویانی که درشمول بند ۳ـ۱ قرارنمی‌گیرند یعنی تعدادواحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حدمجاز است ، می‌توانند ازنیمسال تحصیلی بعد کمبود واحدهای درسی خودرا تا ، سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند ، دراین صورت :

الف : کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجو ، حتی اگر دربرنامه جدید حذف شده‌باشد، پذیرفته می‌شود.

ب : درسهائی که دربرنامه جدید باتعداد واحد کمتر یابیشتر عرضه شده‌اند و دانشجوآن درسهارا قبلا" گذرانده است ، براساس‌همان تعداد واحد گذرانده شده ازوی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن دروس را ندارد.

ج : گذراندن درسهائی از برنامه قدیم که دربرنامه جدید حذف شده است ، برای‌دانشجویانی که آن درس را نگذرانده‌اند الزامی نیست .

د : برای فراغت از تحصیل در دوره‌های کاردانی ، کارشناسی ناپیوسته وکارشناسی ارشد پیوسته گذراندن کلیه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۶/۲۰ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است .

مصوبه جلسه ۲۹۳ شورای عالی برنامه ریزی ، مورخ ۱۳۷۳/۱۱/۲۳ درمورد دستورالعمل اجرائی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی ، کارشناسی و کارشناسی ارشد صحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سیدمحمدرضا هاشمی گلپایگانی
وزیرفرهنگ وآموزش‌عالی

رونوشت : معاونت محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و
معاونت محترم آموزشی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و
رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمنداست دستورفرمائید به واحدهای مجری ابلاغ نمائید.

سیدمحمدکاظم نائینی
دبیر شورای عالی برنامه ریزی